Sara İbrahim’e “efendim” dedi

Philip B. Payne · Almanca çeviri: Hans-Jörg Ronsdorf · Kasım 2022 · Ekim 2026’da gözden geçirildi

Philip B. Payne’in Kasım 2022'de Twitter’da paylaştığı, evlilikte erkek ile kadın arasındaki ilişkiye dair 1 Petrus 3 üzerine kısa açıklama

1 Petrus 3:6'da Sara’nın kocasına “efendim” demesi ve Petrus’un seslendiği Hristiyan kadınlar için bir örnek olması ne anlama gelir? Bu, evlilikte baş olma ve yetki anlamına mı işaret eder? Hayır, işaret etmez.

> ***1 Aynı şekilde siz kadınlar, kendi kocalarınıza boyun eğin; öyle ki, bazıları söze itaat etmese bile, kadınların yaşayışı aracılığıyla söz olmadan kazanılsınlar, 2 Tanrı korkusu içindeki temiz yaşayışınızı gördüklerinde; 3 sizin süsünüz saç örmek, altın takılar takmak ya da giysiler giymek gibi dış süs olmasın, 4 tersine yüreğin gizli insanı olsun; Tanrı’nın gözünde çok değerli olan yumuşak ve sakin bir ruhun bozulmaz süsüyle. 5 Çünkü bir zamanlar umutlarını Tanrı’ya bağlamış olan kutsal kadınlar da kendilerini böyle süsler ve kendi kocalarına boyun eğerlerdi: 6 Tıpkı Sara’nın İbrahim’e itaat edip ona “efendim” demesi gibi; iyilik yaparsanız ve hiçbir korkudan yılmazsanız siz de onun çocukları olmuş olursunuz.*** *(Almanca Elberfelder çevirisinden çevrilmiştir.)*

Petrus’un burada Sara’ya göndermede bulunması gerçekten ilginçtir; çünkü Kutsal Yazı’da Sara’nın İbrahim’den efendisi diye söz ettiği yalnızca tek bir yer vardır ve o da, ilahi konukların onun bir oğlu olacağına dair peygamberlik sözüne güldüğü andır:

“Sara içinden şöyle düşünerek güldü: ‘Ben yıpranmışken ve efendim de yaşlıyken, bu zevki hâlâ tadacak mıyım?’” (Yaratılış 18:12). İlk bakışta bu, Petrus’un izlememiz gereken bir örnek olarak öne sürdüğü tuhaf bir metindir.

Bazı kişiler, Petrus’un Yaratılış kitabına değil, “İbrahim’in Vasiyeti” adlı kitaba göndermede bulunduğunu öne sürmüştür. Son zamanlarda bu düşünce üzerinde durdum. Petrus’un İbrahim’in Vasiyeti’ne erişimi olduğunu kuşkulu buluyorum; bu kitap muhtemelen ancak birinci ya da ikinci yüzyılda ortaya çıktı. Ayrıca “efendim İbrahim” göndermelerinin hiçbiri, Petrus’un göndermesini açıklayabilecek bir itaat bağlamında geçmez. Bu yüzden yanıtımızı Yaratılış 18'de bulmamız gerektiğine inanıyorum. Önce 1 Petrus’tan önemli bir bağlam!

Petrus, Hristiyanlar için büyük zorlukların ve acıların yaşandığı bir dönemde, Hristiyan olmayan kocalarla evli Hristiyan kadınlara öğütler verir. Petrus, Hristiyanların düşman bir dünyanın mevcut toplumsal yapıları içinde nasıl yaşamaları gerektiğine dair pek çok olasılığa değinmiştir.

(Bu, bütün bu toplumsal yapıları onayladığı anlamına gelmez!) ***Evliliğe geldiğinde, kadınların boyun eğmesi için gösterdiği neden, kadınların daha aşağı ya da ikincil olmaları veya farklı bir role sahip olmaları değildir.***

Kadınların öylece çekip gitme olanağının bulunmadığı ve bir kocanın karısına Mesih’i inkâr etmesini buyurabildiği bir dünyada kadınlar, Mesih için verdikleri sessiz tanıklıkla putperest kocalarını kazanabilirdi. Peki Yaratılış 18'in bununla ne ilgisi var? Sara zevkten ya da hazdan söz ettiğinde, bir çocuğun sevincine yol açabilecek olan kocasıyla cinsel ilişkiyi kasteder. Sara İshak’a gebe kaldığına göre, bu sürece İbrahim’le birlikte açıkça katılmış ve peygamberlik sözüne itaat etmiştir.

Bu, Petrus'un, bu kültürde putperest bir kocadan çocuk sahibi olmaktan korkabilecek Hristiyan kadınlara bundan korkmalarına gerek olmadığı güvencesini verdiğine işaret eder. Bu, Pavlus'un 1 Korintliler 7:14'teki sözünü hatırlatır: "Öyle olmasaydı çocuklarınız kirli olurdu; oysa şimdi kutsaldırlar."

Ne 1 Petrus mektubu ne de İbrahim/Sara öyküsü, hiyerarşik bir evlilik için bir norm temellendirmeye elverişlidir. Petrus, zor bir durumdaki (ve kabul etmeliyiz ki onlara hiçbir seçenek tanımayan bir kültürdeki) Hristiyan kadınlara pastoral bir öğüt verir.

7. ayette Petrus, Hristiyan kadınlarla evli Hristiyan kocalara seslenir ve ilk kez özel olarak Hristiyan bir evlilikten söz eder.

Gerçekten de! Kutsal Kitap'ta İbrahim'e Sara'nın sözünü dinlemesi söylenir, ama hiçbir zaman bunun tersi söylenmez. Septuaginta, Yaratılış 16:2'de İbrahim'in Sara'ya itaati için, 1 Petrus 3:6'da Sara'nın itaati için kullanılan sözcüğün aynısını kullanır.

> ***2 Ve Saray Avram'a şöyle dedi: Bak, RAB rahmimi kapadı, doğuramıyorum; cariyemin yanına gir, belki onun aracılığıyla çocuk sahibi olurum. Avram da Saray'ın sözünü dinledi.***

1 Petrus 3:7'de Petrus, Hristiyan kadınlarla evli Hristiyan kocalara seslenir ***ve onları karılarına boyun eğmeye çağırır.*** Bu ayette ana fiil bulunmaması önemlidir. Çeviriler bunu farklı biçimlerde ele almıştır.

> ***7 Siz kocalar da aynı şekilde, kadın cinsine, daha zayıf bir kaba karşı olduğu gibi anlayışla onlarla birlikte yaşayın; yaşam lütfunun ortak mirasçıları olarak onlara saygı gösterin ki dualarınız engellenmesin.***

Bazıları "kata gnōsin" edat tümleyicisini bir fiilmiş gibi, örneğin "düşünceli olun" diye bile çevirmiştir. "Kata gnōsin" bir fiil değildir. Ve "düşünceli olun" anlamına da gelmez.

Petrus şöyle yazar: "Siz kocalar, aynı şekilde…" Ana fiil olmadan kullanılan bu "aynı şekilde" (homoiōs), cümlenin deyim yerindeyse bir fiil ödünç aldığını bize söyler. Petrus, önceki buyruklara paralel olan bir şey ister.

Önceki üç bölümün her biri, aynı fiil kullanılarak "boyun eğme" buyruğuyla başlar: "hypotassō". Bağlamın sağladığı tek buyruk "boyun eğmek"tir ve yine "boyun eğmek" 3:7'ye mükemmel biçimde uyar.

"Aynı şekilde [homoiōs] kocalarına boyun eğen kadınlar" ile "aynı şekilde [homoiōs] boyun eğen kocalar" arasındaki yakın paralellik doğal olarak şunu ima eder: "Aynı şekilde [karılarına] boyun eğen kocalar".

Peki kadının "daha zayıf kap" olması ne olacak? Bu birkaç anlama gelebilir:

Birincisi, kadınlar ortalama olarak bedensel bakımdan erkeklerden daha zayıftır. Kocalar bu gücü kendi çıkarları için kullanmamalı, tersine karılarına özen ve saygıyla davranmalıdır.

İkincisi, bu, kadının o kültürdeki daha zayıf toplumsal konumuna işaret edebilir; bu konum onu daha savunmasız kılıyordu. Petrus'un "onlara saygı gösterin" talimatı, toplumsal statüyü ifade eden Yunanca sözcüğü kullanır.

Boyun eğme ve saygı gösterme buyruğunun ciddiyetini vurgulamak için Petrus şunu bile ekler: "Öyle ki hiçbir şey dualarınızı engellemesin." Evlilikte karşılıklılık Tanrı için önemlidir.

Petrus'un özgün olarak Hristiyan bir evliliğe dair vizyonu karşılıklılığın (mütekabiliyetin) vizyonudur: Bu evlilikte eşler birbirini sever, birbirine saygı gösterir ve birbirine boyun eğer, birbirini ortak mirasçılar olarak tanır ve birbirini imanda bina eder.

Almanca çeviri: Hans-Jörg Ronsdorf, Augsburg, 8.11.2022